© URBAN ZINTEL/LAIF

Sterauteur **Ian McEwan** heeft een wijze raad voor beginnende schrijvers

'Vertragen en inzoomen!'

Interview. Met Ian McEwan krijgt Passa Porta een van de grootste hedendaagse schrijvers over de vloer. Wellicht breekt hij zondagavond een lans voor literatuur met voelhorens in de actualiteit. 'Het is ronduit saai jezelf straatrumoer te ontzeggen. Voor de schrijver, maar vooral ook voor de lezer.'

JAMAL OUARIACHI

Ian McEwan

▶ Geboren in 1948 in Aldershot in Zuid-Engeland.
▶ Bracht als zoon van een militair een deel van zijn jeugd door in Zuid-Azië, Noord-Afrika en Duitsland.
▶ Debuteerde in 1975 met *First Love, Last Rites*, een bundel korte verhalen waarvoor hij de Somerset Maugham Award won.
▶ Werd zes keer genomineerd voor de Booker Prize. Alleen voor *Amsterdam* (1998) sleepte hij de prestigieuze onderscheiding in de wacht.
▶ Schreef behalve romans kinderboeken, toneelstukken, scenario's en zelfs een libretto.

Passa Porta onderzoekt de relatie tussen literatuur en (onze) tijd. Een kolfje naar de hand van de Britse auteur Ian McEwan ('1948). In zijn werk duiken vaak hedendaagse thema's op: euthanasiewetgeving in *Amsterdam*, terreurdreiging in *Zaterdag*, klimaatverandering in *Solar*.

In zijn meest recente roman, *De kinderwet*, schetst McEwan het volgende probleem. Een minderjarige jongen lijdt aan leukemie en maakt alleen kans te overleven als hij een bloedtransfusie ondergaat. Maar hij is Jehova's getuige, en zowel zijn ouders als hijzelf weigeren de bloedtransfusie. Het ziekenhuis dat de jongen behandelt, stapt naar de kinderrechter: de artsen willen toestemming voor gedwongen behandeling.

Het morele dilemma is duidelijk: hoever mag de seculiere staat gaan in het inperken van de vrijheden van het individu?

"Mijn eigen opvatting", zegt McEwan, "verschilt niet veel van hoe de gemiddelde taxichauffeur erover denkt: je kunt een kind niet laten sterven vanwege het geloof van zijn ouders. Maar die opvatting op zichzelf interesseert me niet zo. Ik zie de roman niet als een medium om een bepaald standpunt mee te verkondigen. Wat ik veel interessanter vind, is het probleem zo goed mogelijk verkennen. Mij ging het niet eens zozeer om het geloof van de Jehova's getuigen, maar meer om ideeën die heel veel mensen op onze planeet koesteren over het hiernamaals. Die ideeën zijn niet onderhandelbaar, er valt niet tegenop te boksen met argumenten.

"Toen ik research deed voor dit boek, hoefde ik niet eens ver te zoeken: er kwamen geregeld Jehova's getuigen aan de deur. Ik legde ze dan het dilemma voor: stel dat uw kind een bloedtransfusie nodig had om te overleven, wat zou uw positie dan zijn? En in alle gevallen luidde het antwoord: die bloedtransfusie zouden wij weigeren. Als ik dan doorvroeg, zeiden ze: wij denken hier gewoon fundamenteel anders over, want u ziet de dood als het einde, maar wij zien de dood als het begin. Tja, ga daar maar eens tegenin."

Literaire quarantaine

McEwans aanpak is tekenend voor hoe er in de Angelsaksische wereld wordt omgegaan met 'onze tijd' als onderwerp van literatuur. Britse en Amerikaanse schrijvers zijn niet beschroomd om actuele gebeurtenissen of de recente geschiedenis in hun romans toe te laten.